

PRÆLOQUIUM AD BENEVOLUM
Lectorem,

Um Filius meus Johan-Stephanus, 23, adolescens annorum, ob vitæ ac morum integritatem, corporis venustatem & Ingenii dotes haud vulgares, mihi dilectus, in Gymnasio nostro, in Oratoria, Logica & Physica, perorando & disputando, se aliquandiu cum laude exercuisset, & jam studio Medico addixisset, à me efflagitavit, ut observationes meas medicinales literis consignatas communicarem, antè meum ex hac vita excessum, cum jam in etate senili constitutus, annum 70. excesserim, nec constet, quando fatalis hora elapsa, ut ex hac miseriarum valle sit emigrandum ad superos, proin extimulante Philosophia, cui nihil magis cura ac cordi, quàm salus Liberorum, mihi haud grave aut molestum, istam sarcinam humeris meis susceptam, bajulare à carceribus ad metam usque. In delineandis autem istis observationibus me imprimis accommodavi ad illum Genium ac captum, indubium, quin absoluto studiorum decursu, ubi ad praxin accedendum, ex tam fecunda arbore, uberes fructus legendi, & ex inansa captanda, pro tam utili labore exantlato, Deo Opt. Max. inspiranti & calamus dirigente, magnas olim gratias agendi. Sed proh Deum immortalem quid contigit? dum iste labor haud pridem inchoatus, bonus ille Filius inopinatò, febre maligna petechiali est correptus, tandem Morta filium vita abruptit & è medio sustulit. O inanes ac vanas Parentum curas ac sollicitudines, eum inevitabile Fatum omnia invertat. Ex in eum harerem in suspensò, quid porro agendum, utrum tela capta per texenda, vel imperfecta relinquenda, recidit mihi in memoriam historia de Maximiliano I I. Archiduce Austria (qui postmodum ad fastigium Casareatus evehctus) qui in juventute in Regno Granatensi
Vica-

PRÆLOQUIUM

Vicarium agens, dum animi recreandi causa exspatiatus, fortè incidit in agricolam Palmas plantantem, id conspicatus cum admiratione, cum fructus suos post centesimum demum annum producant, sciscitanti causam impensilaboris, respondit: se inservire Deo & posteritati: ob tantam pietatem & fidelitatem, Maximilianus commotus, illi colono centum coronatos tradere imperavit.

Exemplo illius impulsus, non ad aucupandum xevodožicav, sed ad procurandam publicam utilitatem, istas continuare & tandem divulgare constitui, indubiam concipiens spem, quin multum exin commodi ab iis inprimis, qui studio Medico addicti, captandum: idcirco nolui committere, talentum à S. Deo mihi concreditum defodi & mecum tumulari. In meis curis mihi cordi, cautè ac circumspectè procedere, cum Hippocrates lib. de vet. Med. asserat, nullam exactam esse facultatis Medica certitudinem, eum Medicum laudandum, qui quàm minimùm deliquerit: id sedulò observare studui, ne obsim, si prodesse non liceat: proin à violentis pharmacis abstinui, præsertim cum deliciores & mollioris Nature agri mihi obtigerint curandi. Si verum fateri fas, interdum constitueram alios amulari, sed cum gravissima illorum usu adverterem subsecuta symptomata, panituit me facti, & deinceps destiti.

Novi Medicos, qui aliàs in fama & existimatione, ubi ceperunt uti medicamentis ἀνω κῆρυ κατω operantibus, contemptui habitos, praxin amississe. Quin & illud mihi compertum, plerosque egros, qui benignioribus sæpius reiteratis restitui non potuerunt, nec illorum ope levatos, sed in orci fauces precipitados, quantum vis prima frontè belè restituti existimati, aut brevi post intervallo relapsi, debitum Natura solverunt, in cymbam Charontis devoluti.

Verè Hippocrates 4. aphor. II. Quibus tormina & umbilici dolores, & lumborum dolor, qui neque medicamentis, neque aliter solvitur, in aquam inter cutem siccam, firmatur. Exemplo illo hydropis ostendit, non omnes morbos solis medicamentis purgantibus curari, etsi evacuatis vitiosis humoribus, interdum remissio symptomatum sequa

AD LECTOREM.

sequatur, tamen ob residuam duærogias viscerum, vel occultam ac inexplicabilem qualitatem impressam, vel alias causas absconditas, subinde novam pullulare materiam, qua recidiva occasionem præbeat, ut tandem agrum prosterneat. Et si non abnuam, quin in morbis contumacibus ac refractariis, & Naturis robustis, dum vires constant, interdum confugiendum ad valida præsidiorum genera, malo nodo, malum cuneum adhibendo, cum extremis morbis, extrema competant remedia. Si adversus Gigantes belligerandum, & in eorum occursum ablegandi Pygmaei, omnis opera irrita, & per quem dubia victoria. Sed illud taxandum & improbandum censeo, si in levioribus affectibus, (id complures factitare solent) qui clementioribus medicamentis tractati, citra virium jacturam, cederent, ilicò ad vehementiora descendere, Naturam turbando & debilitando, nulla ratione duce, nec methodo observata, nec explorata Essentia morbi cum causis, quin tumultuarias præscribent purgationes, nullum ad certum scopum directas, Naturam non raro adeò violando, ut post morbo debellando, haud sufficiat, quin victas det manus. Id admonitorium contra fortuitas illas & violentas medicationes inserere, haud abs re duxi. In praxi exercenda & receptis consignandus mihi semper displicuit numerosa simplicium farrago, eò etiam intentus, ut observarem ipsum jucundum, quoad pro ratione morbi fieri licitum, prout ex meis observationibus innotescit.

Verè Hippocrates libr. de arte: Medicum, qui suffecerit ad cognoscendum, sufficere etiam ad sanandum. Ex in Capivaccius Medicus & Professor Patavinus, cuidam studioso Polono, expetenti ipsius secreta, haud inscitè respondit: lege meam Methodum, & habebis mea secreta: innuere volens, si Essentia morbi cum suis causis cognita, si medendi datio & simplicium medicamentorum facultas comperta, ei haud opus, operosa pharmacorum sylva, quin morbus levi manu, paucioribus præsiidiis, expugnari queat, prout multa in meis observationibus occurrunt singularia exempla, idem testificantia.

Observationes potiores: quoad per reminiscenciam in memo-

) (

riam

PRÆLOQUIUM.

riam revocare licitum, designata est αὐτοφάδιος exarata, nulla his scripta, (excepta prima) sed prout prima vice concepta (sit fides veritati) ita relicta, complurium etiam singularium obliuio obrepfit, nec animus meus unquam eò propensus, ut in lucem ederentur, ni Filiius meus jam in ἑλογία, mihi auctor ac impulsor, et illa nunquam literis comprehensa, in abscondito delituisse. Sed sufficient ista, in quibus tam varia et selecta obvia remedia, ut à quovis facultatis Medica perito, si morbus per tua signa, præcognitus et causæ perspecta, in omnes occurrentes affectus, torquenda.

Et si quorundam haud trivialium Medicorum observationes in lucem emissa prostent, ut super vacuum existimari queat, alias in super adicere. Sed planè confido, quin benignus Lector, si meas etiam perlustrarit, et aqua iudicii lance ponderarit, complures singulares casus, alibi haud obvios, alio stylo ac filo contextos, et haud operosa nec inconcinna, nec protrita medicamentorum farragine abactos, sit deprehensurus, ut si ipsa invidia, vel æmulatio in tribunali sedens, pro Iudice constituenda, (siquidem ipsa veritas respicienda) calculum suum submitbens, palam profiteri teneatur, lucubratiunculas illas luce et laude (ne superbum sit) dignas. Prout cum istum meum laborem Filii olim causa susceptum, cum aliis rerum medicarum peritis communicassém, eorum requirens iudicium, utrum censeant illa suppressenda, vel in lucem edenda, me cohortati sunt, animando, ut ea intrepide publici viri facerem, cum mihi elogium, aliis verò emolumentum adferre queant. Hisce etiam adjungere placuit consultatione s potiores eum diversarum Regionum Medicis habitas et laudatas, eas nec tibi fore ingratas, haud ambigo.

Faxint benigni calites, ut labor ille, pro meo voto, benevolo Lectori sit acceptus et fructuosus: ubi intellexero, applausum et favorem, cum in manibus habeam opus aliud practicum, ad id divulgandum, me velut calcari extimulabis, cuius οὐαγεαφίαν, ut constet, quid exinsperandum, ob oculos constituam.

Cum jam elapsi ad minus ann. 64. quod studio Medico operam dare

AD LECTOREM.

dare ceperim, & cum Genius meus à prima statim adolescentia ita comparatus, ut volupe, animum habere variarum rerum scientia atque cognitione instructum, & modò excesserim annum 82. tanta temporis intercapedine, non fuit turpi ocio deditus, sed mihi oblectamento, lectione honorum Authorum, tempus terere, & quicquid librorum, (nam pauciores emere & propter crebriores & longius distitas peregrinationes, mecum transferre, haud expediens) ab aliis mutuò accepi. à capite ad calcem perlustravi, si quid notatu dignum occurrit, excerpsti, in diarium retuli; post in ordinem digessi, ut memoria consulerem, & si quis morbus obtigerit curandus, ne laboriosa instituenda librorum inquisitio, quin velut in momento ac uno contuitu, deprehendere licitum, quæ illi opponenda remedia. Volumen illud ita est dispositum, & per certas classes digestum, à capitæ affectibus inchoando, usque ad calcem progrediendo, quibus remediorum generibus, tam interiorum, quàm exteriorum partium morbi profligandi, ex in cuius promptum, pro ingenii ac iudicii qualitate, ea seligere, quæ visa ad suum scopum accommodata. Medicamentorum illorum farrago est collecta, non ex una chiliade librorum, sed & ex primariorum Medicorum receptis, in diversarum Rerumpubl. & aularum officinis pharmaceuticis, extantibus concinnata, magno labore conquesta.

Præter illud commodum & hoc non spernendum, ut si Authores legere contigerit, haud opus illa laboriosè excerpere & colligere, sed cuncta in illo opere à me edendo, essent obrvia. Accedit, quod exiguus numerus eorum Medicorum, qui instructam bibliothecam, ut illa annotare & usurpare sciant. O quàm Fortunatum me depradicarem, si olim in iuventute, talis mihi manu ductio obtigisset, quanto id cum sænore ac fructu conjunctum fuisset.

Si ista mea practica collectanea tam ex mineralium, quàm vegetabilium classe deprompta, cum meis observationibus conjuncta, exiis, velut *πυροπλικά* instructissima, omnis generis præsidia expedienda, adversus totius corporis ægrotudines, tam internas, quàm externas

PRÆLOQ. AD LECT.

partes obsidentes, à capite ad calcem usque pertingentes ut panè nihil desiderari queat, ad profligandos eos morbos, qui arte humana expugnabiles. Ubi mihi compertum, illa priora tibi accepta, eò sedulo ero intentus, quò & ista, sine longiori mora, publicanda, si Typographus ad manum in excudendo, vel bibliopola sumptus impendendo.

Pro isto labore exantlato, non quero ullum privatam lucrum, sed aliorum potius commodum, & tuum, Gratiòse Lector, æquum iudicium, & cum pio voto, benevolum affectum.

Hac præfari libuit, ad tui informationem, valeas & mihi fa-
veas, & cum jam excefferim annum 82. adhuc fruens Duxoria cor-
poris & mentis, ut senectam illam haud imbecilliozem, sentiam, quàm
olim erat adolescentia, non minùs videor ob grandiozem atatem, quasi
in limine lethi constitutus, fortassis haud multi anni residui, quin ex
hujus Mundi theatro abeundum, & ejus porta spectanda, utinam
& ad superas pertingere liceat, à cæli Janitore referandas.

Id faxit SS. Trias, & aeternum ut gaudeam, Tu
apprecare.

